

N. F. S. Grundtvigs tale ved C. E. Rotwitts begravelse

Taler

Nikolai Frederik Severin
Grundtvig
Forfatter, teolog, digter

Dato

14. februar 1860

Hvad Døden igrunden altid beviser, det gjør den, ved en Ligbegængelse som denne, os alle vitterligt, at “et Menneskes Herlighed er som Græssets Blomst, Græsset henvisner og Blomsten affalder” saa derom er vi sikkert alle enige ved den Hædersmands Baare, som nys stod midt i sin kraftige Manddoms-Alder og stod paa det høieste Trin under Thronen hos os, fast ved sin Konges Tillid, Kongens, som ærer ham selv paa Baaren; thi han sank jo dog paa et Øieblik i Støvet.

Enige er vi om her at see en klar Stadfæstelse af den Forkrænkkeligheds Lov, som ligger paa alt Menneskeligt; men saare deelte er Meningerne om, enten det er sørgeligt eller glædeligt, ja, herom er Meningerne saa deelte, som jeg ikke mindes, de har været hos os ved nogen Hædersmands Baare; thi medens det Statsraad, hvis Hoved han var, fra den ene Side betragtedes som det lykkeligste Valg, Maje|A:4stæten havde gjort, til at vække de glædeste Forhaabninger, saa betragtedes det aabenbart fra en anden Side som det allerulykkeligste Valg, der maatte vække lutter sørgelige Formodninger om det Værste, der kunde times Land og Rige, og de, som har denne Betragtning, tør vel endog tænke, at Forsynet, ved at bortkalde ham saa brat, har givet dem Ret.

Vel staaer jeg nu fjernere end før fra den store Skueplads, og kan derfor lettere see feil; men jeg vil og tør dog sige frit, at for mine Øine har der, under vore mange Skifter, ikke staaet nogen Hædersmand ved Roret, som jeg snarere turde tiltroe baade Syn for hvad der er gamle Danmarks sande Tary, og Sind til ærlig at arbeide derpaa, saa det Eneste, der uden nøiere Bekjendskab maatte synes mig tvivlsomt, var, om Hædersmanden ogsaa havde det klare Overblik af vore rædsomt indviklede Forhold, og Heltemodet til at brydes med alle de Hindringer, der let kan synes

uoverkommelige, det Overblik og det Heltemod, som dog ogsaa maa findes, naar Danmark skal frelses. Naar derfor det guddommelige Forsyn, hvis Haand ogsaa jeg seer i alle saadanne bratte, uformodenlige Omskiftelser, borttog Hædersmanden Rotwitt under de første Skridt paa hans Høvdings-Bane, da troer jeg ingenlunde, det var for at afbryde hvad han var ifærd med at begynde, men snarere, fordi Forsyns-Øiet saae, at der krævedes endnu mere end ham var givet, eller dog gunstigere Omstændigheder, for at naae det Maal, han havde for Øie, og som alle ægte Dannemænd haabe, skal dog, med Guds Hjælp, opnaaes omsider.

I denne Betragtning har det heller ikke i mindste Maade kunnet rokke eller forvirre mig, Alt hvad der saa hidsig og hørøstet er sagt af dem, der aabenbar dømte den hedengangne Hædersmand uhørt, og som desuden, saavidt jeg kunde skjønne, kun savnede og lastede hos ham det Samme, som vi læser i den "gamle Bog", at de, som var Store og Lærde og Kloge i deres egne Tanker, savnede og lastede hos ham, som dog var i allerhøieste Forstand "Folkets Mand" og "Rigets Støtte", ja kaldte det Grund nok til at styrte ham jo før, jo heller; thi om ham sagde de jo netop: see, om Nogen af de Øverste eller af Pharisæerne har fæstet Tro til ham, og denne Almue (eller Menigmand), som ikke kjender Loven, de er jo bandsatte!

Denne korte Proces maatte nemlig hos mig vække endnu bedre Formodninger om Hædersmandens Retning og Bestræbelser, end jeg maaskee ellers turde næret; thi ligesom det fra Arildstid er lagt Skjoldungernes Stamfader i Munden:

Det bør hver Konning at have til Sæd,
Beskærme sine Lande og holde Fred,
Og vide at gjøre sin Almue Gavn,
For hvilke han bær sit Kongenavn;

saaledes har jeg, hvor gammel jeg end er blevet, ei kunnet komme til bedre Forstand paa "Folkets Kjærne" og "Rigets Marv", end at det, til Ære eller til Skam, altid er den "Almue" eller "Menigmand", hvis hele Verden er indskrænket til deres virkelige Fæderneland, som ikke kan bruge noget andet Sprog end deres eget Modersmaal, og som ikke kan vedkjende sig nogen anden Lov end den Ligelighedens, Læmpelighedens og Billighedens Lov, som er indskrevet i Menneskets Hjerter, og er neppe dybere indpræntet i noget Folkehjerte end i det Danske!

For mine Øine bryder da Folke-Historien Staven over enhver Regjering, som ikke kan og vil tækkes sin Almue, og rækker kun den Regjering Krandsen, som bedst veed at ramme Menigmands eller Almuens sande Tarv, hvad dog umulig i vore Dage lader sig ærlig arbeide paa, uden hvert Øieblink at støde og, som man siger, forurette det i alle Maader storladne Parti, der, med sine vidtløftige Verdens-Anskuelser, med alle sine døde og levende Sprog og med alle de vildfremmede Lovgivninger og Grundsætninger, staaer megen Fare for at oversee, tilligemed Menigmand, hele Folket og Fædernelandet, især naar de er saa smaa som de Danske!

Derfor skal det være mit inderlige Ønske, at Majestæten snart maa faae Lykke til at skjænke Danmark et Statsraads-Hoved, som den Danske Almue kan see op til med samme Tillid og Fortrøstning, som til den Hædersmand, hvis Støv de idag med dyb Vemod bære til Hvile, og det skal være min Bøn til Gud, den store Folke-Fader, at Han vil skjænke en saadan værdig Efterfølger af Hædersmanden Rotwitt ikke blot alle de Evner, men ogsaa al den Tid og alt det Held, som udkræves til i saa vanskelige Dage at styre det fra Arildstid berømte, men nu hartad strandede Danske Orlogsskib ind i Folkelighedens, Frihedens og Fredens ønskelige Havn! Og naar det skeer, da skal det sikkert ikke blot være fra een Side, men fra alle Sider, at Hædersmanden Rotwitt nævnes med Høiagtelse og Vemod, som det første Statsraad-Hoved hos os, der gjorde folkelig Frihed og folkelig Lovgivning til sit Løsen, men fik hverken Ørenlyd eller Livsfrist til Mere end det Samme! Urandsagelige er Herrens Raad, men de er alle gode! Fred være med Eder!

Kilde

N.F.S. Grundtvig Ved Exellencen C. E. Rotwitts Ligbegængelse den 14de Februar 1860, <http://www.grundtvigsværker.dk/>

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Begravelsestale, Prædiken, Prædikener fra 1800-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/n-f-s-tale-ved-c-e-rotwitts-begravelse>